Bogár László: Globális (ir)reálbérek

2015 március 04. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Jól jellemzi világunk általános mentális, morális állapotát az az alábbi paradoxon, amelynek kicsit részletesebb áttekintésére vállalkoznék most.

A 2008 óta tartó globális válságörvénylések ugyanis az uralkodó közgazdaságtan látványos bukását is magukkal

hozták. Merthogy „mindössze” arra nem volt képes, hogy el?re jelezze a válságot, hogy hitelesen és értelmesen megmagyarázza, mir?l is van szó, és hogy legalább egyetlenegy prognózisa egyszer valóra váljon arról, hogy mikor és hogyan ér véget ez a krízis. Márpedig ha egy tudomány „mindössze” erre nem képes a világ általa vizsgált jelenségköreiben, akkor az minden, csak nem tudomány.

Az uralkodó közgazdaságtant azonban, úgy látszik, elfelejtették értesíteni arról, hogy megbukott, így aztán levitézlett képvisel?i fölényes arroganciával osztják az észt továbbra is zavartalanul. Korniss Mihály Apa gy?z cím?, fergeteges novellája f?szerepl?jének fordulatával élve talán nekünk is azt kellene mondanunk nekik, hogy „de most már ne beszéljen ön, mert ön most már meg van halva”.

Nos, „meghaltságához” képest azért elég virgonc ez az uralkodó közgazdaságtan, és mostanában éppen azt az egyetemes elméletét próbálja közkinccsé tenni, amely azt igazolná, hogy miért is van a magyar keres?k nagy részének bére örökkön-örökké rendkívül alacsony szinten. Talán abból a történelmi tényb?l kellene kiindulni, hogy a nyugatias modernitás kapitalizmusának els? évszázadaiban brutálisan világossá vált, hogy a „munkásnak nem több a bére, mint amit maga kicsikart, levesre telik és kenyérre, s fröccsre, hogy csináljon ricsajt”. Ezt ugyan nem egy közgazdász írta, hanem ennél sokkal autentikusabb szaktekintély, József Attila, aki ezzel ékes bizonyítékát adta annak, hogy az igazán mély társadalomfilozófiára Magyarországon nem a többnyire szellemi prostituáltként tevékenyked? „társadalomtudósok” képesek, hanem azok az írók és költ?k, akik „magyarnak számkivetve” próbálták nemcsak a valódit, de az igazat is írni.

A maguk szempontjából a t?ketulajdonosoknak „igazuk” volt, amikor szívük szerint azt szerették volna, ha a napi munkaid? huszonnégy óra, az ezért fizetend? bér pedig nulla. Ahogy ma divatos tudálékossággal mondanák, ennél „versenyképesebb” konstrukciót elméletileg sem lehet elképzelni. Egyetlen aprócska hibája van ennek az elméleti konstrukciónak, hogy a gyakorlati megvalósításában az ostoba munkaer?állat általában rövid id?n belül el szokott hunyni, így a konkrét projekt többnyire megbukik. Ám a kapitalizmus elmúlt évszázadbeli története azért valami mást is megmutatott. Azt, hogy a bérek emelése, ami a t?kések számára rövid távon bosszantó többletköltség, ami eléggé el nem ítélhet? módon csökkenti a profitot, hosszú távon és az összes t?kés számára profitnövel? is lehet.

Ez a „költség” ugyanis a másik oldalon egyben „befektetés” is, méghozzá a legfontosabb „dologba” történ?

befektetés, az emberi t?kébe. Vagy talán helyesebb, ha azt mondjuk, a humánvagyonba. Hosszú távon emberséges, méltó életet csak azok a társadalmak élhetnek, amelyek ezt belátják. Aligha véletlen, hogy a skandináv államoktól a délkelet-ázsiai sikerországokig mindenütt ezt az utat járták. De valójában erre épült már a New Deal és a háború utáni európai jóléti állam.

Magyarország azonban az elmúlt negyven évben egyre kiszolgáltatottabb módon csúszott lefelé azon a lejt?n, amelyet a humánvagyon-elmélettel itt nagyon is szemben álló uralkodó közgazdaságtan tett egyre meredekebbé. Mert mir?l is próbálnak még mindig meggy?zni minket azok, akik szerint teljesen helyénvaló, hogy a magyar aktív keres?k negyven százalékának bére a fizikai létminimumot sem éri el? Azt mondják, hogy amíg nem n? a munkaer? termelékenysége, hatékonysága, addig szó sem lehet a reálbérek emelkedésér?l. Márpedig nem n?, teszik hozzá diadalittasan.

De mi is az a termelékenység? Az egy keres?re es? megtermelt jövedelem. Ami azért alacsony, mert ott van benne az alacsony bér. Ebben az esetben az alacsony jövedelem örökkön-örökké igazolja önmagát. Vagyis azért alacsony a jövedelmed, mert alacsony a jövedelmed, és mivel mindig alacsony lesz, ez így is marad, punktum. (Vagyis nem több a béred, mint amit magad kicsikarsz, és ha nem csikarod ki, hát így jártál.) És, sajnos, ez valóban elég régen így is van, mert 1978 óta a reálbérek alig több mint tíz százalékkal n?ttek, s közben az egy keres? által megtermelt jövedelem a brutális kifosztás ellenére megkétszerez?dött. Ezen belül 1978 és 1996 között a reálbérek harmincöt százalékkal csökkentek, miközben az egy f?re jutó termelékenység hatvan százalékkal n?tt.

Egyszer?en arról van szó, hogy a globális t?ke egy „külszíni fejtéssel letermelhet?”, csodás hozamú „munkaer?-lel?helyet” fedezett fel Ázsiában, amely ráadásul most már évtizedek óta kimeríthetetlennek t?nik. Így aztán azzal zsarolja az európai államokat és azok munkavállaló állampolgárait, hogy vagy vállalják a fokozatos elnyomorodást a tartósan csökken? reálbérekkel, vagyis a „lassú halált”, vagy a tömeges munkanélküliséggel és anarchiával, polgárháborúval járó „gyors halál” lesz osztályrészük. Ám erre csak Korniss Mihály Apa gy?z cím? novellájának egyik fordulatával válaszolhatunk, amely szerint „ajvéből jelentik gyerekek, ez így nem fog menni”.

Bogár László – magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!
www.flagmagazin.hu

Ajánló